

Mācību stundas plāns/konspekts 8. klasē.

Stundas tēma: Savrupinājumi.

Mērķis: pilnveidot izpratni par savrupinājumiem, pieturzīmēm tekstā, attīstīt sadarbības prasmes, praktiski darbojoties, akcentēt lepnumu par savu zemi, kultūrvēsturiskajām vērtībām.

Uzdevumi:

1. Noskaidrot, kas kopīgs un atšķirīgs pielikuma, tā grupas, apzīmētāja, tā grupas un apstākļa, tā grupas savrupinājumiem.
2. Nostiprināt pieturzīmju lietojumu tekstā ar savrupinājumiem.
3. Pilnveidot zināšanas par senlatviešu zīmēm, to aktualitāti mūsdienās.
4. Veicināt radošo domāšanu.
5. Pilnveidot prasmi analizēt, pētīt un secināt par kopīgo un atšķirīgo.

Mācību metodes: spēle, grupu darbs, salīdzināšanas metode, darbs ar mācību grāmatu, daudzveidīgā jautāšana, Venna diagramma

Ievaddaļa. Ierosināšana.

Uz tāfeles uzrakstīts "Savrupinājumi".

Atslēgas vārdi: **pieturzīmes, kopīgais, atšķirīgais, kultūrvēsturiskās zīmes.**

Skolotāja sasveicinās un iepazīstina ar mācību stundas uzdevumiem. "Aizejot no stundas, jūs noteikti labāk zināsiet par savrupinājumiem un pratīsiet tos saskatīt tekstā, kā arī atdalīt ar nepieciešamajām pieturzīmēm", saka skolotāja.

Galvenā daļa. Apjēgšana.

Tiek piedāvāts katram skolēnam izvēlēties vienu lapiņu, uz kuras ir rakstīti vārdi. Uzdevums ir atrast pāri un izveidot teikumu, kurā ir savrupinājums, noteikt savrupinājuma veidu.

Raimonds Pauls	Izcilais latviešu komponists
Jānis Streičs	Filmas "Cilvēka bērns" režisors

Inga Ābele	Romāna "Klūgu mūks" autore
Te	Mūsu dzimtenē Latvijā
Tur	Rīgā
Latviešu tautasdziesmas	Sirsnīgas un mīļas
Latviešu sakāmvārdi	Īsi un kodolīgi

Skolēni ir izveidojuši 3 grupas. Skolotāja noliek uz sola katrai grupai lapiņu ar nosaukumu, ko veido attiecīgais savrupinājuma veids, kā arī lapu ar dažādām senlatviešu zīmēm (sk.pielikumā).

Uzdevumi katrai grupai (prezentācijā uz baltās tāfeles):

1. Atrast mācību grāmatā likumu par norādīto savrupinājuma veidu un atbildēt uz jautājumiem, ko paskaidro, kur atrodas, kuras pieturzīmes lieto, lai teikumā atdalītu savrupinājumus.

2. Izpētīt senlatviešu zīmes, uzrakstīt 3 teikumus, iesaistot savrupinājumus, kas teikumā atrodas vidū, beigās.

3. Noskaidrot, kuras senlatviešu zīmes ir biežāk sastapuši, kur. Pateikt 3 līdz 5 teikumus par senlatviešu zīmju aktualitāti mūsdienās.

(Par cimdiem, šallēm, galdautiem, sadzīviskiem priekšmetiem, par koka izstrādājumiem mūsu skolā, kuros ir iegrebtas senlatviešu zīmes un citu)

Akcentē, ka, gatavojoties Latvijas simtgadei, tiek strādāts pie deju svētku lieluzveduma "Māras zeme", kas tiks veltīts Latvijas vēstures četriem posmiem.

Laiks – 12- 13 minūtes

Katra grupa prezentē savu veikumu, skolotāja aizpilda tabulu, kas ir uz baltās tāfeles (skolotāja to iepriekš ir sagatavojusi prezentācijā).

Būtiskais	Savrupināts apzīmētājs, tā grupa	Savrupināts pielikums, tā grupa	Savrupināts apstākļis, tā grupa
Kur atrodas	Aiz pask. vārda	Aiz pask. vārda	Aiz pask. vārda
Ko paskaidro	Lietvārdu vai lietv. noz. lietotu vārdu	Lietvārdu vai vietniekvārdu	Tāda paša veida apstākli

Kā atdala	Ar komatu vai domuzīmi	Ar komatu vai domuzīmi	Ar komatu vai domuzīmi
------------------	------------------------	------------------------	------------------------

Secina, kas kopīgs, kas atšķirīgs. Skolotāja demonstrē apkopojumu, rosina skolēnus pierakstos veikt īsu pierakstu, kas kopīgs, atšķirīgs. Ieteic zīmēt Venna diagrammu.

Savrupināts apzīmētājs, tā grupa	Savrupināts pielikums, tā grupa	Savrupināts apstāklis, tā grupa
<ul style="list-style-type: none"> • aiz paskaidrojamā vārda • atdala ar komatu un /vai domuzīmi • paskaidro lietvārdu vai lietvārda nozīmē lietotu vārdu 	<ul style="list-style-type: none"> • aiz paskaidrojamā vārda • atdala ar komatu un /vai domuzīmi • paskaidro lietvārdu vai vietniekvārdu 	<ul style="list-style-type: none"> • aiz paskaidrojamā vārda • atdala ar komatu un /vai domuzīmi • paskaidro tāda paša veida apstākli

Refleksija. Noslēguma daļa.

Atgriezeniskā saite.

Skolotāja izdala katram skolēnam lapiņu, lūdz to aizpidīt (sk.pielikumā).

Skolēni veic pašvērtējumu.

Skolotāja lasa tekstu ar teikuma turpinājumu un sauc pieturzīmes, kas bija jāieliek. Par katru pareizu teikuma turpinājumu un precīzām pieturzīmēm ir viens punkts. Kopā 8 punkti. Skolēni, kuriem ir 5-8 punkti, saņem ieskaitīts. Uzzīmē priecīgu sejiņu. 😊

Skolēni, kuriem nav norādītie punkti, ieraksta: *Vēl jāmācās.* 📖

Stundas noslēgumā skolotāja informē par mājas darbu: izlasīt no mācību grāmatas 129. uzdevumu par kultūrziņēm Roņu salā, uzrakstīt teksta galveno domu.

Pielikums.

Uzdevums atgriezeniskajai saitei- pašvērtējumam:

Savrupinājumi

1.Pabeidz teikumus!

Savrupinājuma veidi ir -----

Savrupinājumi atrodas -----

Savrupinājumus teikumā atdala-----

2.Ieliec nepieciešamās pieturzīmes!

Saule lielā debesu saimniece ir gluži kā māmuliņa kas mīlo un silda.Tur augšā Saulei ir diža sēta ar trejiem vārtiem. Mūsu senči viedi un čakli prata godināt Saules māti. Saules zīmes atrodamas visur mājās, apģērbā, dažādos sadzīves priekšmetos. Latviete gatavodama savu pūru ievijusi dažādus rakstus košus vienkāršus greznus.

MĀRAS LĪKLOCIS

ŪDENS UN JŪRAS DZĪVĪBAS SIMBOLS. ZĪME SIMBOLIZĒ PAŠU MĀRU, KO MĒDZ DĒVĒT PAR MELNO ČŪSKU.

UGUNSKRUSTS

ARĪ PĒRKONA, LAIMES KRUSTS PIESAISTA LAIMI, ENERĢIJU, UGUNI, PĒRKONU, VĒJU, SAULI. SPĒCĪGA UN POPULĀRA ZĪME VISĀ PASAULĒ. LIETO, JA JĀIET PAR KAUT KO CĪNĪTIES.

MĀRTIŅA ZĪME

IR ŪDENS RAŽAS UN AUGLĪBAS PĀRTICĪBAS ZĪME.

MĀRAS KRUSTS

ARĪ KRUSTU KRUSTS - UGUNIS UN TĀS ROBEŽSITUĀCIJU SIMBOLS. SAISTĀS AR UGUNI. TĀ IR LAIMAS UN MĪLAS ZĪME. AIZSARGĀ VALKĀTĀJU NO ĻAUNIEM GARIEM.

MĒNESS KRUSTS

MĒNESS-ĻAUŽU SARGĀTĀJS UN PALĪGS NAKTS GAITĀS UN DARBOS, KAS SAISTĪTI AR MĒNESS KALENDĀRU. ZĪME PIESAISTA DEBESS AUGLĪBAS SPĒKUS. AUGOŠS UN DILSTOŠS MĒNESS IR DZĪVĪBAS UN IZNĪCĪBAS ZĪMES.

ZALKTIS

NES GUDRĪBU, ZINĀTKĀRI, IZVEICĪBU, ASU PRĀTU UN ATJAUTĪBU. ZĪME SAISTĀS AR VEĻU RITUĀLIEM. ŠO ZĪMI IZMANTO ZINTNIEKI NOPIETNĀM DARBĪBĀM KĀ PAZEMES SIMBOLU.

SAULES ZĪME

SIMBOLIZĒ MŪŽĪGU KUSTĪBU, DZĪVĪBAS SPĒKU. SARGĀ DZIMTU, NES DIEVA SVĒTĪBU.

JĀŅA ZĪME

SAULE PAKĀPUSIES VISAUGSTĀKAJĀ PUNKTĀ VIRS ZEMES.

ŪSIŅŠ

LABVĒLĪGS MĀJLOPIEM ĪPAŠI ZIRGIEM. ZĪME APZĪMĒ GAISMAS DIEVA ŪSIŅA ZIRGUS, SAULES VEDĒJUS. DOD VALKĀTĀJAM VEIKSMI CEĻĀ.

LAIMAS SLOTIŅA. SKUJIŅA.

PASAULES KOKA SIMBOLS. APZĪMĒ LIKTENS DIEVĪBU LAIMU. SLAUKA PROM SLKTO INFORMĀCIJU. ARĪ "ĻAUNĀS ACS" PADARĪTO. SKUJIŅA-ARĪ PASAULES KOKA SIMBOLS. TĀ NAV ZĪME, BET ORNAMENTS, KURA PAMATĀ IR MĀRAS ZĪME.

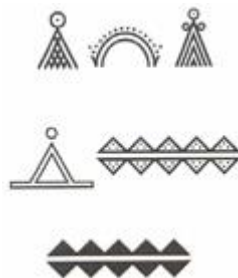
JUMIS

IR ATVASINĀTS NO DIEVA KRUSTA. NES AUGLĪBU, DOD SVĒTĪBU UN ENERĢIJU. JUMIS-MĀJAS JUMTA GALĀ-NES AUGLĪBU UN PĀRTICĪBU.

OZOLIŅŠ. SAULES KOKS ARĪ AUSTRAS KOKS.

ARĪ DĀRZIŅŠ, LAIMES AKA. SARGĀ DZIMTU, ĢIMENI. LIETOTĀJU SAVIENO AR DIEVU, DOD SPĒKU UN PADOMU. UGUNIS UN MĀJAS PAVARDA AIZGĀDNE.

DIEVA-DEBESS ZĪME

VECĀKĀ GAISMAŠ KULTA DIEVĪBA IR DEBESIS. ATBILST DEBESS, VISUMA UN VĪRIŠKĀ SPĒKA ZĪMEI-TRIJSTŪRIM.

ZVAIGZNE. AUSEKLIS.

VISVIENKĀRŠĀKĀ FORMA-KRUSTS. TAS PASARGĀ NO ĻAUNA.
AUSEKLIS IR RĪTA ZVAIGZNES SIMBOLS, KAS SIMBOLIZĒ GAISMAS
UZVARU CĪŅĀ PRET TUMSU.

Materiāls iegūts no www.amulets.lv

Stundu vadīja skolotāja Anna Krēmane